

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมนะ ทำไมต้องฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อเตือนความเป็นมนุษย์ของเราไง ถ้าเราเป็นมนุษย์ มนุษย์ต่างจากสัตว์เพราะมีศีลธรรม ศีลธรรมจริยธรรมทำให้มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ ถ้าสัตว์ประเสริฐนะ ศีลธรรมเราปลูกฝังกันมา เราบ่มเพาะกันมา ศีลธรรมจริยธรรมเราบ่มเพาะกันมา ลูกหลานเรา เราอยากให้เป็นคนดี เวลาเราส่งเสียให้ลูกมีการศึกษา ลูกจะเป็นอะไรก็ได้ขอให้ลูกมีความสุข ขอให้เป็นคนดี ถ้าเป็นคนดีนะ คุณธรรม สัจธรรมเป็นคุณงามความดี ถ้าคุณงามความดีมันเกิดมาจากไหนล่ะ? เกิดมาจากการอบรม การบ่มเพาะ ถ้าการบ่มเพาะที่ดี ลูกเราจะเป็นคนดี ถ้าคนดีเป็นคนมีความสุข มีความดีขึ้นมา มันดีที่ไหน? มันดีเพราะมีการฝึกหัด มีการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

ถ้าปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นมา เห็นไหม สิ่งที่ดีงามมันต้องดูแลรักษามานาน การดูแลรักษามานานมันถึงจะเป็นรากเหง้าของสังคม ถ้าสังคมดี ทุกอย่างจะดีไปหมด ถ้าสังคมไม่ดี เราทุกข์เรายากกันอยู่อย่างนี้ เราทุกข์เรายากเพราะเหตุใด เราทุกข์เรายากเพราะสิ่งนี้มันขัดแย้งกับความป็นจริง

ความเป็นจริงนะ สิ่งนั้น สิ่งที่เป็นวัตถุใครก็แสวงหาได้ การแสวงหา ดูสิว่าโลกเจริญๆ ความเจริญของโลก โลกเจริญจากไหน? เจริญมาจากน้ำมือของมนุษย์ทั้งนั้นแหละ สิ่งใดที่เป็นธรรมชาติ ธรรมชาติมันสร้างสมมาอย่างนั้น แต่สิ่งใดที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ถ้ามนุษย์มีศีลธรรมจริยธรรม สร้างขึ้นมา สิ่งนั้นเป็นคุณงามความดี อันนั้นมันก็เป็นคุณงามความดีของโลก แต่คุณงามความดีของเราละ คุณงามความดีของเรา การบ่มเพาะมา บ่มเพาะมาแสนทุกข์แสนยาก

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นมนุษย์ สัจธรรมเกิดจากมนุษย์ ถ้ามนุษย์นะ มนุษย์เพราะอะไร เพราะมนุษย์มีร่างกายและจิตใจ เวลาจิตใจคนอ่อนแอ พอร่างกายมันต้องการสิ่งใด สิ่งใดที่เราหามาโดยทุจริตขึ้นมา เพื่อมาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง แต่คนที่เขามีศีลธรรมจริยธรรม

ของเขานะ เขาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เลี้ยงปากเลี้ยงท้องด้วยดำรงชีวิต ถ้าจิตใจเขาดีงามล่ะ ถ้าจิตใจเขาดีงามขึ้นมา มันมีการแบ่งปันไง ถ้ามีการแบ่งปันขึ้นมา โลกนี้จะมีความร่มเย็นเป็นสุขนะ

ดูสายพันธุ์ของสัตว์นะ สัตว์ถ้ามันแข็งแรง สัตว์ที่แข็งแรง ถ้ามันผสมพันธุ์ พันธุ์ของมันเจริญงอกงามขึ้นไป สัตว์ที่มันอ่อนแอ เวลาผสมพันธุ์กัน มันก็ผสมพันธุ์ มันดำรงเผ่าพันธุ์ของมันได้ แต่เผ่าพันธุ์ของมันมีแต่อ่อนแอลงไปเรื่อยๆ อ่อนแอลงไปเรื่อยๆ มีแต่ความเสียหายลงไปเรื่อยๆ ถ้าสัตว์ตัวไหนเข้มแข็ง มันแข็งแรงของมัน เวลาผสมพันธุ์ของมัน มันผสมพันธุ์ของมันเพื่อเผ่าพันธุ์ของมัน เพื่อความเข้มแข็งของมัน เผ่าพันธุ์มันจะพัฒนาเผ่าพันธุ์ของมัน

ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของคน ความรู้สึกของเรา คุณงามความดีของเรา ศีลธรรมจริยธรรมในหัวใจของเรา ถ้ามันคิดดี คิดดีทำดี จิตใจถ้ามันแข็งแรง มันสร้างคุณงามความดีของมัน ถ้าความดีของมัน ของมันคือของใคร มันคือใคร? มันก็คือภวาสวะ คืออกพ คือจิตของเราไง

วิบากกรรม เวลาเกิดกิเลส มีกิเลสกระตุ้นขึ้นมา มีการกระทำ แล้วผลของมันก็เกิดวิบากกรรมของมัน วิบากกรรมตกที่ไหน? มันตกที่ใจ ถ้ามีเจตนา มีความรู้สึกนึกคิดสิ่งใด มันเกิดมาจากใจเราทั้งนั้นแหละ เพราะเรามีชีวิตจิตใจใช่ไหม เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ มีจิตใจขึ้นมา ปฏิสนธิจิตมันถึงเกิดในไข่ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในครรภ์ เกิดในโอปปาติกะ กำเนิด ๔ ต้องมีจิตปฏิสนธิมันถึงกำเนิด ๔

พอกำเนิดมาแล้ว ถ้าเราบ่มเพาะกันมา เราบ่มเพาะแล้วทำคุณงามความดีของเราма ถ้าเราทำคุณงามความดีของเราма จิตใจมันเข้มแข็ง ถ้าจิตใจเข้มแข็ง มันทนกับสิ่งเราได้ มันทนกับการน้อมนำของกิเลสตัดหาความทะยานอยากได้ ถ้าจิตใจมันอ่อนแอ เผ่าพันธุ์ของสัตว์ พืชก็เหมือนกัน เวลาพืชถ้ามันผสมพันธุ์ของมัน ถ้าเผ่าพันธุ์ใครแข็งแรงกว่า มันเจริญงอกงามกว่า ถ้ามันอ่อนแอ มันผสมพันธุ์ก็ผสมพันธุ์ของมันได้ แต่มันเกิดมาแล้วมีแต่โรยราไป มันมีแต่เฉาของมันไป

จิตใจของเราถ้าเราบ่มเพาะมาดี ดูแลรักษามาดี สิ่งที่ทำคุณงามความดี สิ่งใดมันพัฒนาของมันเรื่อยๆขึ้นไป ศีลธรรมจริยธรรมที่มันเจริญงอกงาม เจริญงอกงามขึ้นมาจากใจของเรา ถ้าใจของเรา พังธรรมดาๆ เพื่อเหตุนี้ไง ดอกย้า สิ่งที่ย้า ทำแล้วมันได้อะไรล่ะ ทำแล้วมันได้อะไร? ก็มันได้กุศล ได้ความอบอุ่นหัวใจ มันจะมีอะไรมีความสุขไปกว่าสุขใจ

เวลาสิ่งใดที่เราแสวงหามหาศาล แต่มันทุกข์ใจ มันคิดคั่นในหัวใจ มันทุกข์ใจไป สิ่งใดที่แสวงหา มันมีมากมายมหาศาล แต่มันทุกข์ในหัวใจไป สุขทุกข์มันอยู่ที่นี้ ใอนันมันเครื่องอาศัย ถ้าจิตใจคนเข้มแข็ง จิตใจแข็งแรงขึ้นมา มันรับภาระสิ่งนี้ได้ รับสิ่งนี้ได้ เห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติมา “เราจะเสียสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ เราจะเสียสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต เราจะเสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม” เราจะเสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม เขายังสละชีวิตกันได้เลย เพราะอะไรละ เพราะจิตใจเขาเข้มแข็งไป

แต่เราไปมองไปว่าสิ่งนั้นเราอ่อนแอขึ้นมาแล้ว เราล้มลุกคลุกคลานไปหมดเลย อะไรก็สำคัญ อะไรก็มีความหมายไปหมดเลย แล้วก็เหยียบย่ำ เหยียบย่ำไป จิตใจมันก็ต่ำต้อยไปเรื่อยๆ จิตใจก็ต่ำต้อย แล้วทำเสร็จแล้วทำอย่างไร

ทำเสร็จแล้วคอตกลง ไม่น่าทำเลย ทำเสร็จแล้วก็คอตกลง แล้วทำไปๆ ก็เคลื่อนไปไม่ให้มีสิ่งใดมาเป็นชนกปักหลังไป นั่นนะ เราเคลื่อน นี่มันเรื่องโลก แต่ความลับไม่มีในโลก ใครเป็นคนทำ มันทำมาจากไหน ใครเป็นคนทำ ทำแล้วมันก็ลงสู่ใจนั่นแหละ มันลงสู่หัวใจเราทั้งหมด นั่นแหละ เห็นไหม สิ่งนี้มันเป็นความจริงๆ ความจริงมันเป็นแบบนี้ ความลับไม่มีในโลก

ฉะนั้น เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมันต้องมาชำระสะสาง สีดล สมาธิ ปัญญา ถ้ามีการรักษา สีดล สีดลเป็นความปกติของใจ ถ้าใจมันปกติ มันเป็นสมาธิก็สัมมาสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิแล้วเรา ออกฝึกหัดใช้ปัญญาขึ้นมา ปัญญาชำระล้างในหัวใจของเรา

เวลาเราทำความสะอาดของใจ เราทำความสะอาดของเราเพราะอะไร คุณติ ถ้าความรู้สึคนึกคิดมันเข้มแข็ง มันก็เป็นบุญกุศล ถ้ามันอ่อนแอ ก็เลศครอบงำมันก็ไหลตามมันไป ถ้าเราเข้มแข็งของเรา เราเข้มแข็งของเรา เรามีความปกติของใจ ใจมันเข้มแข็งของมัน ถ้าสิดล สมาธิ ปัญญา สิ่งที่ว่าความลับไม่มีในโลก เพราะเรารู้เราเห็นของเรา เรารู้เราเห็นของเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป บุปเพณิวาसानุสติญาณ เราเคยเป็นอย่างนี้มา เราเคยเป็นพระเวสสันดรมา ย้อนกลับไป ความลับมีในโลกไหม เราเกิดภพชาติสิ่งใดมามันสะสมลงที่นั่น เพราะเราเป็นๆ เราเคยเป็น เพราะเราเคยเป็น เราเคยทำ เราเคยดำรงชีวิตอย่างนั้น หมกคพหมกชาติสิ่งนั้นมา มันจู้ดี มันพัฒนาของมันมา นี่เวลาขึ้นไป บุปเพณิวาसानุสติญาณ

จุตูปปาตญาณ ถ้ามันยังทำต่อไป มีการกระทำต่อไป ความลับไม่มีในโลก มันตอกย้ำลง มาที่หัวใจนี้ หัวใจนี้ต้องได้รับผลกระทบอย่างนั้น แล้วเวลาอาสวัภขญาณมันทำลายอวิชาในใจ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อาสวัภขญาณทำลายอวิชา

อวิชาคืออะไร? อวิชาคือความมืดบอด รู้โดยไม่รู้ รู้เิง สักแต่ว่ารู้ เหมือนกัน แต่รู้ด้วย ไม่มีสติปัญญาที่จะโน้มนำไปถูกหรือผิด อวิชาคือความไม่รู้ แต่ถ้ามันทำลาย ทำลายภวาสวะ ทำลายภพ ทำลายภวาสวะ ทำลายภพอันนั้น มันทำลายไปแล้วมันแจ่มแจ้ง

แจ่มแจ้งแล้วย้อนกลับมา เพราะว่าบุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าได้ก่อนที่ได้อาสวัภขญาณ ได้ก่อน เพราะว่า วิชา ๓ ได้ บุพเพนิวาสานุสติญาณก่อน ได้จุตูปปาตญาณก่อน แล้วมันไม่ใช่ มันไม่ใช่ ย้อนกลับมาอาสวัภขญาณ อาสวัภขญาณคือทำลายอวิชา ทำลายตัวนี้ ทำลายภวาสวะ ทำลายตัวภพชาติ ทำลายตรงนี้จบสิ้น

ถ้ามันทำ มันทำที่นี่ ถ้าทำคุณงามความดี ทำแล้วได้สิ่งใดมา ทำแล้วได้สิ่งใดมา เวลาเรา ทำ ที่ว่าเราสร้างกุศลทำกุศล มันได้อะไร ที่เขาทำทุจริต เขาทำตามความพอใจของเขา เขาได้ ประสบความสำเร็จของเขา เรามองอย่างนั้น ประสบความสำเร็จด้วยสิ่งที่เป็นวัตถุ โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ

ในเมื่อมันเป็นโลกธรรม ๘ มันมีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ สรรเสริญนินทา มันมีของคู่ แต่เพราะจิตใจเราอ่อนแอ เราต้องการสิ่งที่พอใจ ต้องการสรรเสริญ ต้องการลาภสักการะเท่านั้น เราต้องการเท่านั้น แต่เวลามันเสื่อมละ เวลามันเสื่อมถอยเราปรับสภาวะนั้นได้ใหม่

ถ้าเราฉลาด เราทำสุจริต เราทำความจริงของเรา ถ้าทำจริงของเรา มันจะเสื่อมมันจะถอย มันก็เป็นสัจจะ มันเป็นความจริงของมัน แต่มันไม่มีสิ่งใดตกค้างในใจ ถ้าไม่ตกค้างในใจ เพราะอะไร เพราะมันสุจริตใจ ทำดี ทำดีแล้วได้อะไร ทำดีก็ได้ความปลอดภัย ได้ความอบอุ่นของใจ ใจ ในเมื่อเราสุจริต มันกล้าเผชิญทุกๆ อย่าง ถ้ามันกล้าเผชิญทุกอย่าง มันมีสิ่งใดในหัวใจละ นี้ พุถึงสิ่งที่ดีและชั่ว การกระทำ

เวลามันภวานาเข้ามานะ ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันจะย้อนกลับเข้ามาในหัวใจของมัน ย้อนกลับเข้ามา ทวนกระแสกลับเข้ามา ถ้ามันทวนกระแสกลับเข้ามาได้เพราะอะไร เพราะมี

สัมมาทิฐิ คือ สมาธิ ปัญญา เพราะมันมีสัจจะ มันเป็นความจริง มันถึงทวนกระแสกลับมา นี่
ทวนกระแสกลับมา

คูสิ อำนาจวาสนาบารมีของคน เวลาคนทำความสงบของใจเข้ามา ฤทธิชีไพรเขาทำของเขา
เขา ทำไมไม่ทวนกระแสกลับมาล่ะ ทำไมมันส่งออกล่ะ นี่ทำความสงบของใจเหมือนกัน แต่
ทำไมมันไม่ย้อนกลับมา ทำไมมันส่งออกไป ส่งออกไป “ฉันรู้ ฉันเห็น ฉันแน่ ฉันเข้าใจไปหมด
เลย” นั่นมันส่งออกไป ส่งออกไปจากอะไร? ส่งออกไปจากภวาสวะ ออกไปจากภพ ออกจาก
พลังงานอันนี้ ถ้ามันไม่มีพลังงานอันนี้มันจะเกิดได้ไหม

สมาธิเกิดบนอะไร ความคิดของคนเกิดบนอะไร ความทุกข์ความยากมันเกิดบนอะไร
ความทุกข์ความยากมันเกิดบนก้อนหิน เกิดบนต้นไม้ เกิดบนแร่ธาตุอะไรไหม แร่ธาตุมันมี
ความสุขความทุกข์อะไรไหม? มันไม่มีหรอก

มันมีเพราะมีจิตวิญญาณ มันเกิดสุขเกิดทุกข์เพราะจิตวิญญาณนี้ไง ถ้ามันเกิดสุขเกิดทุกข์
เพราะจิตวิญญาณนี้ ถ้าเราได้สร้างบุญกุศลของเราма ถ้าเราสร้างบุญกุศลของเราма อำนาจ
วาสนาบารมีมันถึงเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิถ้ามันเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริงของ
มัน มันถึงเคลื่อนของมันออกไป

ฉะนั้น เวลาทำความสงบของใจเข้ามาแล้วมันยังไปอีกนะ ถ้าจิตมันสงบแล้ว สัมมาสมาธิ
มันก็เข้าสู่สังขาร ถ้าเป็นมิจฉาสมาธิล่ะ เป็นสมาธิเหมือนกัน ถ้ามันเป็นมิจฉาละ แล้วถ้าตก
ภวังค์ไปล่ะ

อันนี้ให้เห็นว่าถ้าเราทำบุญกุศล ทำคุณงามความดี อำนาจวาสนาบารมีตรงนี้มันถึงเป็น
พื้นเป็นฐาน ถ้าคนมีบารมีธรรมมันจะย้อนกลับมา มันมีสัจจะ มันเป็นความจริงได้ ถ้าไม่มี
บารมีมันทำได้เหมือนกัน ครึ่งๆ กลางๆ แล้วมันไปไม่ไหว ไปไม่รอด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านพูดเอง เราเป็นคนมีอำนาจวาสนาน้อย อายุเราแค่
๘๐ ปี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละพระองค์อายุยืนยาวกว่าเรา เพราะท่านสร้าง
บุญญาธิการมามาก นี้เราจะให้เห็นว่าการสร้างสมมามันเป็นแบบนี้ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรมต้อง
มีกุศลที่เราทำกันมา เวลาฟังธรรมถึงจะเข้าใจ ถ้าเราไม่สร้างกุศลมา เป็นวิทยาศาสตร์ คำพูดก็คือ
คำพูด แต่เราตีความหมายไปได้หลากหลายมากเลย

นี่ก็เหมือนกัน สัจจะที่ออกมาจากใจ ถ้าคนไม่ประพฤติปฏิบัติมันฟังแล้วมันไม่เข้าใจ แล้วมันไม่สะท้อนหัวใจ แต่ถ้าคนมีพื้นฐานนะ มันเข้าใจของมัน แล้วมันสะท้อนใจมาก เห็นใหม่ เวลาฟังธรรมๆ ธรรมพูดถึงเรื่องจิตใจของเรา แล้วมันก็เข้าไปกลางหัวใจของเรา เพราะกิเลสมันอยู่ที่นั่น ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์เทศนาว่าการ มันก็มากกลางหัวใจเรานั้นล่ะ ถ้ามันก็มากกลางหัวใจของเรา นั้นล่ะเราได้สัจจะ เราได้ความจริง

ถ้าบอก “นั่นก็ไม่ได้ว่าเรา” มันปิดออกข้างนอกหมดเลย เราไม่ได้อะไรเลย

ศึกษามาเพื่อความรู้ ปริยัติต้องศึกษา ศึกษามาแล้ววางไว้ นั่นเป็นทฤษฎี ถ้าปฏิบัติ ปฏิบัติตามความเป็นจริงของเราขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา ฉะนั้นความจริงมีหนึ่งเดียว อริยสัจมีหนึ่งเดียว ทุกคนจะเข้ามาในช่องทางนี้ แล้วเหมือนกันทางนี้ แต่ด้วยอำนาจวาสนา ด้วยวิธีการ ด้วยบารมีของคนมันแตกต่างกันหลากหลาย ถึงแตกต่างกันหลากหลายมันก็เข้าช่องทางนี้ช่องเดียว ช่องที่อริยสัจนี้ช่องเดียว

ถ้าเข้าช่องทางนี้ช่องเดียว พันธุกรรมของมัน แม้แต่สัตว์ แม้แต่พืช ถ้าพันธุกรรมของมันเข้มแข็งแข็งแรง มันจะพัฒนาของมันไป ถ้ามันอ่อนแอ มันมีแต่จะเฉาจะเหงามจะหงอยของมันไปจิตใจของเรา ฟังธรรมๆ ปลูกเร้ามัน ปลูกเร้าหัวใจให้เข้มแข็ง มีสิ่งใดที่เข้ามากระทบกระเทือนหัวใจ เห็นใหม่ กุศล อกุศล เลือก คัดเลือกคัดแยก สัมมาอาชีวะ เลือกแยกเอา

นี่คบบาลหรือคบบัณฑิต ถ้าคบบาลก็ไหลไปตามเขา ถ้าคบบัณฑิต คบสัจธรรม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราคบได้ใหม่ เราทำได้ใหม่ เราแยกของมัน พันธุกรรมนี้ให้แข็งแรง ให้มันพัฒนาของมัน ให้เป็นความจริงขึ้นมา

สังคัมเป็นแบบนี้ มนุษย์เป็นสัตว์สังคัม เมื่อมนุษย์เป็นสัตว์สังคัม สังคัมเป็นสิ่งที่มนุษย์รวมตัวกันขึ้นมา มันต้องมีการกระทบกระเทือนกัน โลกเป็นแบบนี้ แล้วย้อนกลับมาดูใจเรา รักษาใจเราๆ คุณแลที่อริยทรัพย์

ทรัพย์ข้างนอกเราหามาเพื่อดำรงชีวิต เพื่อดำรงเผ่าพันธุ์ อริยทรัพย์ เห็นใหม่ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตนี้ถ้ามันมีอริยทรัพย์ของมัน ถ้าเข้าถึง เวลาเข้าถึงละสังโยชน์ ๓ ตัว ละสังโยชน์ได้ เกิดอีก ๗ ชาติเท่านั้น จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าจิตนี้มันมีทรัพย์ของมัน มันมีเป้าหมายของมัน มันมีความจริงของมัน อันนี้มันเป็นพระพุทธศาสนาสอนอย่างนี้ สอน

ละเอียดอย่างนี้จนเราเข้าใจไม่ได้ เราเข้าใจไม่ได้เพราะอะไร เพราะเราเข้าใจด้วยทางโลกๆ ทางโลกคือทางวิทยาศาสตร์

วิทยาศาสตร์ เห็นไหม วิทยาศาสตร์ต้องศึกษา ศึกษาหา พุทธศาสน์ล่ะ ความจริงที่กิเลส มันติดคั่นในใจล่ะ เราจะควบคุมอย่างไร เราจะทันความคิดคั่นในใจเราอย่างไร แล้วทำความสงบของใจกันอย่างไร แล้วเกิดปัญญาอย่างไร แล้วทำถึงที่สุดแห่งทุกข์ได้ยังไง เอวัง